

Het eerste jaar in een nieuwe baan (1)

Een frisse start

Een nieuwe baan is altijd spannend. We spreken een docent, een teamleider, een schoolleider en een rector-bestuurder die dit schooljaar zijn begonnen in een nieuwe functie. Wat valt mee? Wat valt op? En wie of wat heeft hen geholpen bij het maken van een goede start?

Starters in het voortgezet onderwijs staan vaak voor een stevige opgave. Leraren die net hun opleiding hebben afgerond, moeten hun weg vinden in de soms weerbarstige praktijk. Een startende leraar krijgt te maken met verschillende spanningsvelden, in de klas, maar ook in de vaksectie, in het samenwerken met verschillende collega's en binnen de schoolorganisatie. Ook de startende schoolleider ziet zichzelf voor diverse uitdagingen geplaatst. Zo spelen schoolleiders een steeds belangrijkere rol bij de ontwikkeling van het onderwijs, geven ze veelal nog enkele uren les en sturen daarnaast een team docenten aan. En vaak wordt er ook van ze verlangd dat ze klaarstaan om allerhande acute problemen in de school op te lossen. En als startend bestuurder heb je plots niet enkel te maken met de complexe autonome agenda van de schoolorganisatie, maar moet je ook de verbinding maken met de maatschappij.

Gelukkig is er steeds meer aandacht voor de begeleiding van starters vanuit overheid en politiek. Daarnaast pakken scholen zelf de handschoen op door allerhande inwerkactiviteiten te organiseren. Steeds meer scholen doen dat op een gestructureerde wijze en bieden effectieve inwerken begeleidingsprogramma's aan als onderdeel van hun strategisch personeelsbeleid. Toch blijft het van belang dat starters in staat worden gesteld hun expertise met collega's te delen. Interesse in het perspectief, de inbreng en expertise van de starter is nodig: het versterkt de verbinding van de starter met de praktijk en de schoolorganisatie. Het komende half jaar volgen we vier starters; een leraar, teamleider, eindverantwoordelijk schoolleider en rector-bestuurder. We vragen ze het hemd van het lijf en komen gaandeweg ongetwijfeld tips tegen voor anderen die de stap willen nemen om verder te groeien en zichzelf te ontwikkelen.

'Ik kom steeds tijd tekort'

Michelle ten Bokkel (24)
Vorige baan: kapster in Appelscha
Nieuwe baan: docent biologie
locatie Aa en Hunze Dr. Nassau
College, Gieten
Opleiding voor nieuwe functie:
**lerarenopleiding tweedegraads
biologie, Windesheim Zwolle**

"Op de kappersopleiding op het mbo had ik een hele leuke docent en coach, die mij erg motiveerde. Ik wilde ook zo veel voor anderen kunnen betekenen. Eerst wilde ik docent worden op de kappersopleiding en daarom begon ik aan een hbo-lerarenopleiding. Ik koos biologie omdat dit vak me het leukst leek. Tijdens mijn studie kwam ik erachter hoe fijn het is om biologiedocent op een middelbare school te zijn. Voor mijn LIO-stage kon ik lesgeven op een kleine vestiging van het Dr. Nassau College, met gepersonaliseerd

onderwijs. Het was daar gezellig en ik had heel veel contact met leerlingen. Toen er vervolgens een plek vrijkwam op de locatie Gieten, kon ik meteen beginnen. Elke dag leer ik wel iets bij. Ik probeer mijn lessen voor leerlingen steeds gevarieerder en uitdagender te maken. Het is wel een uitdaging om mijn tijd goed te managen. Ik kom steeds tijd tekort omdat ik me verlies in de lesvoorbereidingen. Ook zijn er veel extra dingen die ik moet doen, zoals cijfers invoeren en verslagjes maken van leerlinggesprekken. Door alle administratie raakt mijn planning geregeld in de knoop. De eerste weken waren best spannend. Voor mijn collega's zijn veel dingen vanzelfsprekend, maar als nieuwe docent is het soms lastig om te weten wat je moet doen en in welk systeem je iets moet invullen. Maar als ikraag dat ik iets niet weet, wil iedereen me gelukkig helpen. Mijn collega met wie ik

samen de vakgroep biologie vorm, kan ik van alles vragen over hoe het hier gaat op school, net als de teamleider van het eerste jaar. We hebben op school een inductiecoach die startende docenten de eerste drie jaar begeleidt. Met haar bespreek ik wat goed en minder goed gaat. Toen ik aangaf dat ik in een klas van 31 leerlingen niet iedereen de aandacht kon geven die ik wilde, heeft zij mijn les geobserveerd. De uitkomsten bespreken we dan samen. Ook heb ik intervisiebijeenkomsten met vijf andere beginnende docenten op school. Het is geruststellend om daar te horen dat ook docenten die al wat langer lesgeven nog leerpunten hebben."

'Door alle administratie raakt mijn planning geregeld in de knoop'

'Ik begin weer op nul'

Mireille Rasenberg (50)

Vorige baan: docent geschiedenis, mentor en coördinator po/vo Orion Lyceum, Breda

Nieuwe baan: afdelingsleider 2 en 3 vwo Onze Lieve Vrouwe Lyceum, Breda

Opleiding voor nieuwe functie: master Educational Needs en werkimpuls beginnend schoolleider (VO-academie)

"Op mijn oude school kon ik niet doorstromen. Het Orion is een kleine school en de huidige coördinator onderbouw zit daar prima. Het was duidelijk dat ik een volgende stap buiten de school zou moeten zetten. Heel lang vond ik echter dat ik prima op mijn plek zat. In een klein team met superleuke collega's was ik een informele leider geworden. Ik had een soort moederrol voor jonge collega's. Toen ik dit voorjaar vijftig werd en corona kwam, heb ik thuis goed nagedacht over wat

ik de komende jaren wilde gaan doen. Ik hoorde dat er een functie van afdelingsleider vrijkwam op het OLV, in mijn woonplaats Breda. De school en de mensen kende ik al, waardoor ik wist dat ik hier heel graag wilde werken. Ook mijn rector zei 'ga ervoor!'. Ik moest echt wennen. Als informele leider heb je veel speelruimte. Ook is er een bepaalde vanzelfsprekendheid als je lang met elkaar werkt. Ben je nieuw als afdelingsleider, dan kijken mensen anders naar je. Ik begin nu weer op nul en moet alles heel expliciet maken. Ik heb daarom echt geïnvesteerd in het leren kennen van de negen mentoren met wie ik samenwerk. Als je oprecht in elkaar geïnteresseerd bent, verhoogt dat de kwaliteit van de samenwerking.

De afgelopen maanden stonden mijn collega's in de schoolleiding altijd voor me klaar. Daar ben ik ze zeer dankbaar voor. Soms wil je ook in gesprek met iemand van buiten de school.

De intervisiegroep van de VO-raad helpt me hierbij. En ik ga ook zeker een coach zoeken. Maar nu even niet, want het is best hectisch en onvoorspelbaar nu. Dingen die ik moet regelen in verband met corona kosten soms wel drie uur op een dag, maar dat weet je niet van tevoren. Tegelijkertijd vind ik het schakelen tussen veel niveaus ook leuk.

Ik heb er lang over gedaan om deze stap te nemen, maar inmiddels heb ik mijn draai op het OLV gevonden. Het is een hele warme school met betrokken mensen die allemaal het beste voor leerlingen willen. Uiteindelijk is het wisselen van school ook goed geweest. Lekker iets nieuws aanpakken geeft energie!"

'Iets nieuws aanpakken geeft energie'

'Dit is mijn plek'

Joris Vuurens (41)

Vorige baan: senior teamleider locatie Schans, Sleeuwijk (Stichting CVO-AV)

Nieuwe baan: directeur Insula College, locatie Koningstraat (Stichting H3O)

Opleiding voor nieuwe functie: Master Educational Leadership NSO/CNA

"Ik ben alles bij elkaar tien jaar teamleider geweest. Op een gegeven moment begon het te kriebelen. Bij een heleboel vacatures wist ik meteen dat het niets voor mij was; op een havo/vwo-school zul je mij niet snel zien. Mijn hart ligt bij het vmbo.

Mijn nieuwe school heeft 750 leerlingen en is daarmee een van de grootste mavo's van Nederland. Toch voelt het als een kleine school. Ze wilden een schoolleider die zichtbaar is in de school. Zo heb ik altijd gewerkt en dat is ook mijn stijl. Al voor mijn sollicitatie wist ik: dit is mijn plek, dit is waar ik de

afgelopen twintig jaar naar toegewerkt heb. Als ik 's ochtends de school in loop, knijp ik mijzelf wel eens in mijn arm. Verrek, denk ik dan, ik ben hier directeur! Toen ik begon, schrok ik wel van de hoeveelheid energie die het kost. Ik moest opnieuw leren hoe alles reilt en zeilt en dat wordt belemmerd door corona. Ik wilde de eerste honderd dagen alleen maar kijken en vragen stellen, maar collega's leren kennen gaat niet gemakkelijk als je niet gezellig met elkaar in de personeelskamer kunt zitten. Ik heb inmiddels toch al veel dingen opgepakt, vooral zaken die met corona te maken hebben. Mijn bestuurder is een beetje mijn mentor, hij helpt me echt op weg. Ook de twee andere directeuren van het Insula College zijn sparringpartners voor mij. We vullen elkaar goed aan qua ervaring en achtergrond. Voor de dagelijkse dingen kan ik bij mijn adjunct-directeur terecht, die hier al heel lang werkt. Zij, en ook de teamleiders en docenten, weten

zó veel van de school. Het zou dom zijn als ik vanuit een ivoren torentje directeur zou gaan spelen. Ik ben er voor de collega's, de leerlingen en de ouders. Voordat ik begon, zag ik op tegen de eindverantwoordelijkheid voor zaken als financiën en de formatie. Maar ons bestuur heeft een controller die alles heel goed voorbereidt en hier op de locatie is iemand die de financiën regelt. Ik werd door hen meegenomen in de cijfers. Daardoor is ook dat me tot nu toe heel erg meegevallen." >

'Als ik 's ochtends de school in loop, knijp ik mijzelf wel eens in mijn arm. Verrek, denk ik dan, ik ben hier directeur!'

'Het was echt een warm bad'

Christine Hylkema (58)

Vorige baan: rector Jac. P. Thijsse College, Castricum

Nieuwe baan: rector-bestuurder Vossius Gymnasium, Amsterdam (Onderwijsstichting Zelfstandige Gymnasia, OSZG)

Opleiding voor nieuwe functie: leertraject Oriëntatie op besturen (VO-academie), stage bij een groot vo-bestuur

"Mijn functie is rector-bestuurder. Ik heb in mijn loopbaan op diverse niveaus en op veel scholen als leidinggevende gewerkt en nu voor het eerst op een categoriaal gymnasium. Besturen is relatief nieuw voor me. Je voegt als bestuurder betekenis toe aan het onderwijs, zowel binnen je eigen school en stichting als binnen de gemeentelijke en landelijke context. Ik merk dat dit deel van het werk me erg goed bevalt. Ik vind de OSZG interessant omdat het een

collegiaal bestuur is. Samen met mijn collega-bestuurders ben ik verantwoordelijk voor onze zes scholen. Dat was in mijn eerste weken fijn, want mijn collega-bestuurders konden me helpen bij de vragen die ik had.

Als rector-bestuurder heb je eigenlijk twee banen. Ik geef leiding aan de school, maar werk als bestuurder ook schooloverstijgend. Het is de uitdaging om in mijn combi-baan een goede balans te houden. Op een school spelen zo veel dingen; als je niet oppast, vergt dat al je aandacht en tijd. Daar wil ik alert op blijven.

Bij mijn start viel de openheid van het team van het Vossius me erg op. Het was echt een warm bad en ik voelde me snel thuis. De school staat midden in Amsterdam, wat op zich al erg interessant is. Het viel me wel op dat zo'n prachtig monumentaal pand ook beperkingen heeft. Met relatief kleine lokalen zitten de leerlingen dicht op elkaar en is het een uitdaging om het onderwijs actueel vorm te geven. In coronatijd moet het allemaal

ook veilig zijn. Ik ben blij met ons nieuwe ventilatiesysteem!

Starten op een school in coronatijd is niet eenvoudig. Normaliter praat je met iedereen en maak je kennis. Nu is het moeilijk om even een klas binnen te lopen. Corona legt een zware claim op docenten en de organisatie. In de eerste weken heb ik veel slechtnieuwsgesprekken moeten voeren: alle fantastische buitenschoolse activiteiten moesten vervallen, zoals concerten, de Romereis, talenreizen, excursies en het Café-Chantant. Dit maakt het er voor medewerkers en leerlingen niet leuker op. We werken met z'n allen keihard om de sfeer er toch goed in te houden." <

'Het is de uitdaging om in mijn combi-baan een goede balans te houden'

ONVERGETELIJK

Tekst: Maaïke Vos

'Soms moet je dingen doen die buiten het boekje gaan'

Marit van Daal (46)

Teamleider vwo 5 en 6 en docent Nederlands op KSG De Breul in Zeist, destijds afdelingsleider vwo-bovenbouw op De Amersfoortse Berg

"Het was vrijdag 14 december 2018. Ik was aan het lesgeven in 6 vwo en er was een lege plek in de klas. Anne-Floor was er niet. Ik had geen afmelding gehad en haar vrienden appten haar waar ze bleef. Op een gegeven moment hing er een traumahelikopter boven de school. Alle leerlingen keken uit het raam en vroegen zich af wat er aan de hand was.

's Middags zat ik in mijn kantoor en kwamen haar vrienden bij mij: het was Anne-Floor, ze had een ernstig ongeluk gehad. Ze was te laat van huis vertrokken voor mijn les en was op haar elektrische fiets snel naar school gefietst. Bij de rotonde vlakbij school is ze met grote vaart aangereden door een man onder invloed.

Het zag er ontzettend slecht uit. Ze was zwaargewond en artsen vreesden voor haar leven. Ze had breuken in beide benen en ze had hersenletsel. De kerstvakantie was heel spannend. Langzamerhand ging het beter. Ze vroeg al vrij snel om boeken, want ze was vastbesloten om examen te doen, ook al raadden de artsen dat haar af. Toen is er overleg geweest binnen de school. Haar ouders wilden alles doen om haar wens te laten uitkomen. Ik gaf haar Nederlands, maar was ook afdelingsleider en zei: we gaan het gewoon doen. Soms moet je net even een stapje meer zetten om iets voor elkaar te krijgen. Vanaf dat moment hebben we er alles aan gedaan om het voor haar mogelijk te maken. Ze kon maanden niet naar school, want door de nasleep van het ongeluk kon ze onder andere weinig prikkels aan. Dat is moeilijk voor haar geweest, omdat haar vrienden gewoon doorgingen met feestjes, de laatste schooldag en de eindexamenstunt. Ze heeft alle examens thuis gemaakt, met een surveillant ernaast. Ik heb altijd collega's bereid gevonden om te helpen door bijvoorbeeld te surveilleren en de inzet van de examensecretaris is enorm geweest. Uiteindelijk is Anne-Floor gewoon in één keer geslaagd met hele goede cijfers, terwijl ze dacht dat ze een her nodig zou hebben. Tijdens de diploma-uitreiking zat ze vooraan met haar ouders. Dat was heel emotioneel.

'Ze heeft altijd gezegd: mijn eerste rechtszaak wordt de zaak tegen de man die mij heeft aangereden'

Na haar diploma is ze naar Leiden gegaan om rechten te studeren. Ze heeft altijd gezegd: mijn eerste rechtszaak wordt de zaak tegen de man die mij heeft aangereden. Dat is ook zo gegaan. Hij heeft een straf gekregen waar ze blij mee was. Het gaat goed in Leiden, ze heeft bijna al haar vakken gehaald. Ze moet wel haar energie doseren, maar ze hockeyt en doet volop dingen met haar vrienden. Ieder jaar vertel ik haar verhaal bij de diplomering. Het heeft me doen inzien dat je soms dingen moet doen die buiten het boekje gaan, omdat de leerlingen het waard zijn." <

Welke leerling of collega maakte het meeste indruk? Welke gebeurtenis is onvergetelijk? In deze serie vertellen schoolleiders, bestuurders en docenten over die ene persoon of gebeurtenis die hen altijd bij zal blijven.

Welke collega, leerling of gebeurtenis zult u nooit vergeten?
Laat het ons weten via: redactie@vo-raad.nl